

МЕДИА МОНИТОРИНГ

28 СЕПТЕМВРИ 2026 г.

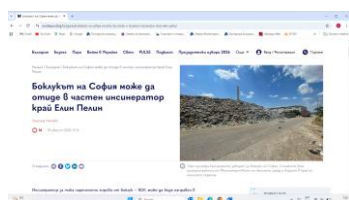
Член на:

Източник: [Mediapool.bg](https://www.mediapool.bg)

Заглавие: Боклукът на София може да отиде в частен инсинератор край Елин Пелин

Линк: <https://www.mediapool.bg/bulgaria/boklukat-na-sofiya-mozhe-da-otide-v-chasten-insinerator-krai-elin-pelin/>

Текст: Инсинератор за така нареченото гориво от боклук — RDF, може да бъде направен в съседната на София община Елин Пелин. Инвестиционното предложение е на фирмата, оператор и собственик на съоръжение за изгаряне в Девня.

Капацитетът на съоръжението е 200 000 тона RDF на година.

Представители на инвеститора обявиха във вторник на среща в община Елин Пелин, че идеята им е да предложат решение за регионалния проблем с боклука на "Елин Пелин, Горна Малина и София". Така излиза, че в евентуалното бъдещо съоръжение ще използва основно софийски боклук. А процесът бил

"газификация", а не "инсинерация". При този процес отпадъците се награвят, но не изгарят напълно.

Представителите на инвеститора обявиха, че до момента не са водили разговори със Столичната община, тъй като все още са на етап интерес за инвестиционно намерение.

Капацитетът на завода за отпадъци на столицата е до 180 000 тона RDF гориво на година. Въпросното гориво се получава след преработка на битовите боклуци на столичани.

Всъщност първоначалната идея при изграждането на софийския завод за отпадъци беше като следваща фаза да се направи инсинератор за RDF към "Топлофикация София". Проектът предизвика негативни реакции и в крайна сметка тотално пропадна.

Остава обаче проблемът къде и как да се оползотворяват преработените отпадъци на столицата. Миналата седмица Столичната община за пореден път беше глобена заради натрупаните на непозволен места тонове RDF. Цялостно решение за оползотворяването на горивото, за което се плащат милиони за изгаряне в циментовите заводи и в други топлофикации, към момента не е представено. Подобна технология, като предлаганата за проекта в Елин Пелин, неофициално се обсъждаше и в София, но на площадката на завода за боклука в село Яна.

Освен софийските отпадъци, идеята е инсинераторът да преработва и отпадъци от общините Елин Пелин и Горна Малина, които обаче са в пъти по-малко — общо около 16 000 – 17 000 тона на година. Двете общини не произвеждат RDF и нямат инсталации за това. Инвеститорът обещава да направи съоръжение за разделяне на боклука и за производство на RDF от годните за това количества.

От друга страна, кметът на Елин Пелин Ивайло Симеонов на няколко пъти обясни, че това е начинът да се реши сериозният проблем с боклука в общината, чието депо било с надхвърлен отдавна капацитет.

Идеята

Община Елин Пелин предлага дружеството да получи право на строеж върху общински терен от около 72 000 кв. метра. Там трябва да се направи съоръжение с капацитет 200 000 тона RDF на година.

На среща във вторник в община Елин Пелин представителят на инвеститора Станислава Евтимова обясни, че "чрез термохимично разлагане RDF-ът ще се редуцира като количество" и така ще се получава сингаз (синтетичен газ). Идеята е да се използва за газификация. Освен това чрез преработка от него се получавал и нисковъглероден метанол, който пък се ползва като корабно гориво и въобще в транспорта.

"Дошли сме с мир, с добро да заявим интерес към инвестиционно намерение. Дори не сме на етап инвестиционно намерение", обясни управителят на "Он Енерджи" Станислава Евтимова. При представянето тя обясни, че става въпрос за система с най-модерни технологии.

"Имаме отпадък, който е проблем, от друга страна, имаме възможност да трансформираме с най-добрите техники това в енергия", обясни Станислава Евтимова. Тя добави, че финансирането за проекта може да дойде от "фондовете на ЕС и от Европейската инвестиционна банка". Задължително ще се мине през процедура по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС). "При проектирането и изграждането ще включим опита на чуждестранни партньори", коментира Станислава Евтимова. И обясни, че конкретната технология и параметри ще са ясни на следващ етап.

Инвестицията се оценявала между 300 и 400 милиона евро.

Не стана ясно за какво точно ще се използва енергията, произведена от евентуалното бъдещо съоръжение.

Собственикът на фирмата инвеститор Васил Проданов обясни, че дали заводът ще се прави точно на това място, зависи от община Елин Пелин. След това щели да са ясни и повече подробности.

Станислава Евтимова добави, че за да може да се направи проучване, анализ и така нататък за съоръжението, трябва да има право върху терен в района. А общинският съвет иска отговори, които анализите могат да дадат, за да вземе решение да даде право на строеж, за да започне въобще проучването.

Недоволство

Макар и на начален етап, предложението предизвика недоволство и безпокойство както в община Елин Пелин и близките населени места като Равно поле и Нови хан, така и в София и близките села Лозен (всъщност е най-близо до бъдещото съоръжение) и Казичене. Въпроси по предложението има и районният кмет на "Панчарево" Евгения Алексиева.

Предложението да се подпише споразумение с частното дружество "Он Енерджи", което е част от групата, собственик на инсинератора за опасни отпадъци в Девня, беше внесено от община Елин Пелин в края на юли. В него се казва само, че общината ще даде право на строеж върху общински терен в землището на Равно поле за изграждането на "Интегрирана система за кръгово енергийно и въглеродно оползотворяване и производство на електрическа енергия и е-метанол". В публикуваните на сайта на община Елин Пелин документи няма други подробности.

Последваха няколко обсъждания в общинския съвет на Елин Пелин и се стигна до среща с инвеститорите, насрочена за вторник. На нея основните въпроси бяха за това откъде ще идва отпадъкът и какви замърсители ще се изхвърлят от бъдещото съоръжение. Кметът на Елин Пелин защитава предложението като единствената възможност за решаване на проблемите с боклука в общината. И обяви, че не се притеснява от непопулярни решения.

На няколко пъти заяви, че не ставало въпрос за случаен инвеститор, а за доказана фирма, "построила петте завода за боклук в Копенхаген". В Копенхаген има един завод за отпадъци, за който няма информация да е проектиран, строен или пък да се оперира от българска фирма. Основен проектант на съоръжението е фирмата Ramboll, която беше основен консултант и на Столичната община при подготовката на завода за боклука и провалилия се инсинератор към "Топлофикация София".

Ивайло Симеонов обяви, че е готов да организира посещения на граждани в Девня, където да разгледат работещия инсинератор на фирмата "ЕкоСейф". Добави, че ако трябва, ще се направят посещения и в Копенхаген, и в други страни.

Инвеститорът

Представителите на "Он Енерджи" обясниха, че дружеството е създадено за конкретния проект. То е част от група, към която е и дружеството "ЕкоСейф", което оперира инсинератора за опасни отпадъци в Девня. Фирмата работи средица общини в страната.

По документи собственик на "Он Енерджи" през няколко фирми е Симона Василева Проданова. На срещата във вторник като собственик беше представен Васил Проданов. Проданов обясни във вторник на срещата в Елин Пелин, че компаниите му имат "проект във Варна, развиваме проект в Стара Загора, този в Елин Пелин и предстои още един в Южна България". Според него с тези четири съоръжения щялда се реши проблемът на България с депонирането на отпадъци, тъй като в тези съоръжения можело да се оползотворяват боклуците от цялата страна.

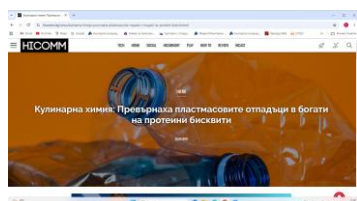
Допреди няколко месеца управител на "Он Енерджи" е била Павлета Пеловска. Жена със същите имена сега е зам.-министър на регионалното развитие. Тя е напуснала дружеството малко преди кабинетът на Румен Радев да встъпи в длъжност.

Бъдещото инвестиционно намерение трябва да мине през одобрението на държавните екологични органи. Преди това то трябва да получи зелена светлина от общинския съвет в Елин Пелин. За вторник беше насрочено съвместно заседание на две комисии към него, на което да се гласува предложението на кмета Ивайло Симеонов. То трябваше да започне в 17 часа, но се забави заради обсъждането с граждани и общински съветници. В последствие на комисията предложението беше отхвърлено, но окончателното решение ще се вземе на предстоящо заседание на общинския съвет на Елин Пелин.

Източник: Hicomm

Заглавие: Кулинарна химия: Превърнаха пластмасовите отпадъци в богати на протеини бисквити

Линк: <https://hicomm.bg/news/kulinarna-himiya-prevrnaha-plastmasovite-otpadci-v-bogati-na-proteini-biskviti.html>

Текст: Бисквитка, направена отчасти от молекули, получени от пластмасови отпадъци, звучи по-скоро като предупреждение, отколкото като хранителен експеримент. Но изследователи от Университета на Илинойс в Карбондейл използват инженерни дрожди, за да трансформират компоненти от изхвърлена

пластмаса и селскостопански отпадъци в протеини, витамини, мазнини, ароматизанти и други съставки, които един ден биха могли да помогнат за производството на храна в среда с ограничени ресурси.

Подходът обединява две основни предизвикателства: намиране на полезни дестинации за пластмасови отпадъци и разработване на допълнителни начини за производство на храна.

Работата е част от проект, ръководен от НАСА, насочен към производството на храна за изследване на дълбокия космос, където ресурсите са ограничени. Същата технология би могла евентуално да намери приложение на Земята, включително в зони на бедствия.

„Опитвахме се да разработим технологии за рециклиране на пластмаса, за да произвеждаме по-ценни продукти. Помислихме си, защо да не се съсредоточим върху производството на храна? Защото пластмасата е въглерод и храната е въглерод“, обяснява доц. Лахиру Джаякоди.

Прототипът на екипа е богата на протеини бисквита, наречена *μBites* (произнася се „майкробайтс“). Вместо да влагат пластмаса директно в храната, изследователите първо разграждат отпадъчните материали на по-малки химични компоненти, които микробите могат да усвоят. След това специално модифицирани дрожди преобразуват тези молекули в съединения, подходящи за хранителни цели.

Една от целите е полиетилен терефталатът (PET) – широко разпространена пластмаса, използвана за бутилки за газирани напитки и вода. PET съдържа богати на въглерод молекули, които могат да бъдат разградени и използвани повторно. Вместо да ги преработват чрез химични реакции и разтворители в лаборатория, изследователите възлагат голяма част от тази работа на микроби.

Джаякоди добавя: „Микробите са изключително находчиви. Затова използваме техните способности, за да решим проблемите, които самите ние сме създали.“

Учените вече използват микроби, включително дрожди, като миниатюрни фабрики за производство на полезни молекули. Например инсулинът може да се произвежда от програмирани дрожди, вместо да се извлича от панкреас на животни.

Джаякоди и докторантката Сандхя Джаясекара прилагат този принцип към отпадъците. Те програмират различни видове дрожди, включително хлебни дрожди, така че да превръщат молекулите, съдържащи се в пластмасовите и земеделските отпадъци, в протеини, витамини, овкусители и други хранителни компоненти.

Преди обаче дрождите да могат да извършат този процес, устойчивите отпадъчни материали трябва да бъдат разградени до форми, достъпни за микробите.

Изследователите са преработили PET пластмаса, изхвърлени царевични стъбла и листа, както и друга биомаса, използвайки патентован метод, наречен „окислително хидротермално разтваряне“. Разработен от Кен Андерсън, професор по геология в SIU Carbondale, методът използва вода и кислород при висока температура и налягане, за да раздроби устойчивите материали на по-малки частици, които микробите могат да усвоят.

Получените продукти от разграждането след това се подават на специално модифицирани дрожди, които ги превръщат в съставки като протеини, мазнини и киселини. На този етап изследователите добавят фибри, нишесте и подсладител, преди да обработят сместа чрез 3D принтер, за да създадат продукта μ Bites.

Екипът съобщава, че данните показват безопасността на бисквитите за консумация, въпреки че все още се очаква институционално одобрение, преди да могат да се проведат тестове за вкус. Засега участниците са оценили аромата им, като повечето от тях са заявили, че биха консумирали бисквитите в ситуации на ограничени ресурси.

Превръщането на бисквитите в привлекателен за потребителите продукт при по-обичайни обстоятелства поставя още едно предизвикателство: вкуса.

Джаясекара е модифицирал хлебна мая така, че да произвежда ванилов ароматизатор от растителна биомаса. Друг щам мая може да превърне етиленгликола, получен от PET, в бета-каротин – вещество, което организъмът може да преобразува във витамин А.

„Използваме микроорганизми, за да превърнем бисквитата в по-привлекателен и подходящ за потребителите продукт“, казва Джаясекара.

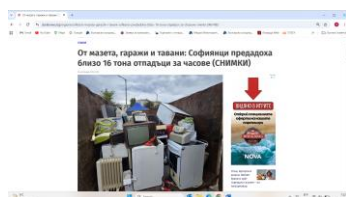
В крайна сметка изследователите искат микробите да произвеждат повече от основните съставки на бисквитката, включително нишестето, фибрите и подсладителя, които понастоящем се добавят отделно. Джаякоди се надява, че μ Bites ще бъдат готови за консумация от широката публика до няколко години.

По-мощната цел надхвърля рамките на бисквитките. Технологията, превръщаща отпадъците в полезни хранителни съставки, би могла да намери приложение както в условия на ограничени ресурси на Земята, така и в екстремни среди – например на борда на подводници или в бъдещи колонии на Луната или Марс.

Източник: Дарик

Заглавие: От мазета, гаражи и тавани: Софийнци предадоха близо 16 тона отпадъци за часове

Линк: <https://dariknews.bg/regioni/sofiia/ot-mazeta-garazhi-i-tavani-sofiianci-predadoha-blizo-16-tona-otpadyci-za-chasove-snimki-2467482>

Текст: „Второто есенно издание на поп-ъп площадките „МаГаТа фест“ в район „Подуяне“ отбеляза рекорден резултат от създаването на инициативата досега – заедно със софийнци събрахме близо 16 тона (15,6 т) отпадъци от мазета, гаражи и тавани само за няколко часа“, заяви зам.-кметът по екология инж. Николай Неделков.

Той посочи, че кампанията продължава да дава бързи и видими резултати в кварталите на Зона 3 (районите Слатина, Подуяне и Изгрев) като директна подкрепа за гражданите за разделно предаване на специфичните битови отпадъци.

По време на събитието на кръстовището на ул. „Резбарска“ и ул. „Васил Кънчев“ гражданите предадоха значителни количества от отделните потоци:

6 тона едрогабаритни отпадъци (стари мебели, дивани, матраци);

4 тона излезли от употреба автомобилни гуми;

3,5 тона излязло от употреба електрическо и електронно оборудване;

1 тон отпадъци от опаковки (хартия, пластмаса и метал);

600 кг текстил и обувки;

400 кг опасни отпадъци от домакинствата (бои, лакове, химикали, почистващи препарати и стари лекарства);

100 кг негодни за употреба батерии и акумулатори.

В рамките на събитието Столичната община предостави 85 съда за домашно компостиране на гражданите, подали заявления по кампанията „Компостирай вкъщи“ и на собственици на дворни пространства на място. На терен отново работи и базарът за повторна употреба „Остави и вземи“ със Сдружение „Рето – Надежда“, където десетки запазени дрехи, книги и вещи намериха нови собственици вместо да бъдат изхвърлени, както и информационният пункт на сдружение „За Земята“.

Разчистване на мазета и тавани: „МаГаТа фест“ в София с три нови дати

Инж. Николай Неделков обяви и следващите дати от поредицата: „Продължаваме на 3 октомври в район „Слатина“ на паркинга пред бившия хотел „Плиска“ – с удобна транспортна връзка и за жителите на район „Изгрев“, а на 18 октомври мобилният пункт ще бъде разположен в район „Искър“.

Зам.-кметът по екология подчерта, че мобилните пунктове осигуряват важна подкрепа за кварталите, но администрацията е фокусирана върху изграждането на цялостна и устойчива система за разделно събиране в цялата община.

„МаГаТа площадките дават бързо и удобно решение за хората да прочистят домовете си, а паралелно с това работим по дългосрочните инфраструктурни и нормативни решения“, отбеляза инж. Неделков.

В рамките на тези системни мерки Столичната община разширява мрежата от „Зелени острови“ – заградени площадки с контролиран достъп. Към момента функционират 79 такива съоръжения в районите „Надежда“, „Овча купел“ и „Илинден“, а в процес на изграждане са още 65 нови площадки с разширение към район „Искър“.

За разделно събиране на специфични отпадъци в столицата са разположени и 10 преместваеми центъра в районите „Искър“, „Кремиковци“, „Подуяне“, „Лозенец“, „Надежда“, „Оборище“, „Възраждане“ и „Панчарево“.

Успоредно с това се подготвя административното обособяване на първите 4 постоянни общински площадки за безвъзмездно предаване на едрогабаритни, строителни и масово разпространени отпадъци в районите „Връбница“ (2 бр.), „Витоша“ (1 бр.) и „Банкя“ (1 бр.).

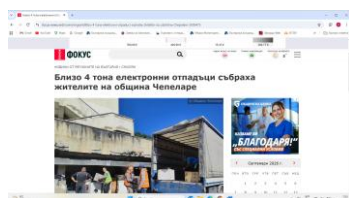
Столичната община разработва и нормативни промени за преминаване към ясен модел с предварителни заявки за едрогабаритни и строителни отпадъци, за да се преустанови свободното им оставяне до контейнерите за битова смет.

„Всеки килограм отпадък, който предадем разделно или върнем в употреба, спестява публичен ресурс и прави града ни по-чист и подреден. Благодаря на всички софиянци за високата активност и добрите резултати“, допълни инж. Николай Неделков.

Източник: Фоку

Заглавие: Близко 4 тона електронни отпадъци събраха жителите на община Чепеларе

Линк: <https://www.focus-news.net/novini/regioni/Blizo-4-tona-elektronni-otpaduci-subraha-zhitelite-na-obshtina-Chepelare-3030475>

Текст: Много жители на община Чепеларе се включиха активно в организираната кампания за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване.

Благодарение на активното участие на гражданите в рамките на кампанията са събрани 3 980 кг, или близо 4 тона излязло от употреба електрическо и електронно оборудване. Събраните количества са 2 045 кг – големи електроуреди, 1 135 кг - отпадъци от топлообменно оборудване, 735 кг – отпадъци от екрани, монитори и телевизори, 65 кг – малки електроуреди.

Събраното електрическо и електронно оборудване е предадено на специализирана фирма за последващо третиране и оползотворяване, с което се гарантира, че отпадъците ще бъдат насочени към подходящи процеси за оползотворяване и рециклиране.

"Това е още един пример, че с общи усилия можем да постигнем реални резултати за опазването на околната среда.

Разделното събиране означава по-малко отпадъци за депониране, повече ресурси за повторна употреба и по-чиста околна среда за всички нас.

Благодарим на всички жители на Община Чепеларе за отговорното отношение и активното участие!", посочват от община Чепеларе.